

۴۴۷ ۴۴۷ ۴۴۷

دعاوی اسناد تجاری

www.ketab.ir

علی اصغر تدین

اداره کل آموزش قوه قضائیه

سرشناسه	: تدین، علی اصغر، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: دعاوی اسناد تجاری / مؤلف علی اصغر تدین؛ تهیه و تنظیم اداره کل آموزش قوه قضاییه؛ ویراستاران داود رفیعی، عبدالحمید ربیع‌نیا.
مشخصات نشر	: تهران: قوه قضاییه، مرکز مطبوعات و انتشارات، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۵۲۰ ص.؛ جدول؛ ۱۴/۵ × ۲۱ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۸۰-۲۳۵-۲
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۵۱۵] - ۵۱۸.
موضوع	: بازرگانی، اسناد - ایران - دعاوی
	Commercial documents -- Claims-- Iran
	گزارش‌های حقوقی، خلاصه آرای قضایی و غیره-- ایران
	Law reports, digests, etc.-- Iran
شناسه افزوده	: ایران. قوه قضاییه. اداره کل آموزش
شناسه افزوده	: ایران. قوه قضاییه. مرکز مطبوعات و انتشارات
رده بندی کنگره	: KMH۹۲۰
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵۰۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۶۹۹۲۲۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

وبسایت: <http://judpub.ir> کدپستی: ۱۵۹۹۶۵۳۳۱۶ تلفن: ۰۲۱ - ۸۸۱۹۹۹۰۴

نشانی: تهران، خیابان حافظ، نبش خیابان سمیه، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه
مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه

عنوان: دعاوی اسناد تجاری

مؤلف: علی اصغر تدین

تهیه و تنظیم: اداره کل آموزش قوه قضاییه

ویراستاری: عبدالحمید ربیع‌نیا

صفحه آرای: مژگان کاظمی

ناشر: مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه

قیمت: ۱/۳۰۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۸۰-۲۳۵-۲

تیراژ و نوبت چاپ: ۱۰۰۰ نسخه - چاپ اول - اسفند ۱۴۰۰

مرکز پخش، فروشگاه و نمایشگاه دائمی: تهران - خیابان حافظ - نبش خیابان سمیه - ساختمان شماره ۳ قوه قضاییه

شماره‌های تماس: ۰۲۱ ۸۸۱۹۹۹۱۳ - ۰۲۱ ۸۸۱۹۹۹۰۴

پیشگفتار

قوه قضاییه به دلیل پیچیدگی فرآیند رسیدگی به دعاوی و شکایات و نیز حساسیت تصمیمات اتخاذ شده از حیث آثار و مشکلات اجتماعی و فردی، بیش از هر دستگاه دیگری به امر آموزش محتاج است. «قضاوت» شغلی دانش‌بنیان است و قاضی ناگزیر است که در مسیر احقاق حق و اجرای عدالت، تسلط کافی بر قوانین و مقررات جاری در کشور و نیز تئوری‌های فقهی و حقوقی داشته باشد. تأکید قانون اساسی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران بر مستند و مستدل بودن آراء قضایی نشان‌دهنده وجوب تحصیل مقدمات اجرای این اصل است. یکی از مهم‌ترین راه‌های تحصیل مقدمات علمی کار قضاوت، رجوع به منابع علمی و بهره‌گیری از تجارب اساتید و بزرگان این عرصه است.

اداره کل آموزش قوه قضاییه به عنوان متولی آموزش قضات و کارکنان اداری، وظیفه خطیر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در زمینه مسائل مختلف آموزشی را عهده‌دار بوده و همواره در تلاش است تا از طریق شناسایی نیازهای آموزشی قضات و کارکنان و طراحی و اجرای دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی مورد نیاز، بستر توسعه و تعالی سرمایه انسانی دستگاه را فراهم نماید. در این راستا و با عنایت به ضرورت ایجاد تسهیل در دسترسی به منابع علمی و نیز بهره‌گیری از تجارب ارزنده قضات با سابقه دستگاه قضا، سفارش تدوین منابع علمی و آموزشی جدید با رویکرد کاربردی بودن مطالب در دستور کار مدیریت تدوین متون اداره کل آموزش قرار گرفت. کتاب حاضر یکی از آثار است که در جهت تحقق اهداف مذکور به همت استاد ارجمند جناب آقای علی‌اصغر تدوین گردیده است. امیدواریم این اقدام در مسیر توسعه علمی دستگاه قضایی به‌خصوص جامعه مخاطب که کارآموزان محترم قضایی هستند، مؤثر واقع شود.

در پایان از کارشناسان محترم مدیریت تدوین متون آموزشی اداره کل آموزش قوه قضاییه و همچنین مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه به‌ویژه آقای عبدالحمید ربیع‌نیا که در انتشار این اثر نقش داشته‌اند تشکر و قدردانی می‌گردد.

اداره کل آموزش قوه قضاییه

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۵
مقدمه.....	۱۳
بخش اول: کلیات و احکام مربوط به اسناد تجاری.....	۱۵
مقدمه بخش اول.....	۱۷
فصل اول: مفاهیم مربوط به اسناد تجاری.....	۱۹
مبحث اول: انواع سند.....	۱۹
گفتار اول: سند عادی و سند رسمی.....	۲۰
گفتار دوم: سند تجاری و سند غیر تجاری.....	۲۱
مبحث دوم: انواع اسناد تجاری.....	۲۲
گفتار اول: برات.....	۲۳
گفتار دوم: سفته.....	۲۳
گفتار سوم: چک.....	۲۳
مبحث سوم: شباهت‌ها و تفاوت‌های اسناد تجاری قابل وخواست با یکدیگر.....	۲۶
فصل دوم: کارکرد و آثار اسناد تجاری.....	۲۸
مبحث اول: امتیازات ویژه اسناد تجاری.....	۲۹
گفتار اول: مسئولیت تضامنی.....	۳۱
بند اول: آثار تضامن.....	۳۳
بند دوم: ضرورت رعایت تشریفات و مواعد قانونی جهت استفاده از مسئولیت تضامنی در اسناد تجاری.....	۳۴
بند سوم: مسئولیت ضامن و مضمون‌عنه.....	۳۵
بند چهارم: صادرکننده سند تجاری و ظهرنویس‌ها.....	۴۴
بند پنجم: صادرکننده چک و صاحب حساب.....	۴۵
بند ششم: مسئولیت تضامنی در اجتماع مسئولین.....	۴۷
بند هفتم: مسئولیت تضامنی امضاکنندگان حواله.....	۵۳

- گفتار دوم: قرار تأمین خواسته بدون خسارت احتمالی..... ۵۹
- بند اول: ضرورت نداشتن رعایت مواعد برای صدور قرار تأمین خواسته..... ۶۱
- بند دوم: لزوم رعایت مهلت اعتراض برای صدور قرار تأمین خواسته..... ۶۵
- بند سوم: تحلیل و بررسی نظرات..... ۶۷
- مبحث دوم: الزامات قانونی برای استفاده از امتیازات اسناد تجاری..... ۷۷
- گفتار اول: شرایط اساسی صدور در اسناد تجاری..... ۷۷
- گفتار دوم: واخواست..... ۸۰
- بند اول: شکل واخواست..... ۸۱
- بند دوم: مهلت واخواست..... ۸۲
- بند سوم: هزینه واخواست..... ۸۲
- بند چهارم: ضمانت اجرای عدم واخواست..... ۸۳
- بند پنجم: ابلاغ واخواست..... ۹۲
- گفتار سوم: مواعد در اسناد تجاری..... ۹۵
- بند اول: موعد واخواست یا اعتراض عدم پرداخت..... ۹۵
- بند دوم: تأثیر توافق ثانوی در مواعد..... ۱۱۶
- بند سوم: نحوه محاسبه مواعد..... ۱۲۲
- بند چهارم: موعد اقامه دعوا..... ۱۳۰
- فصل سوم: احکام و اصول حاکم بر اسناد تجاری..... ۱۳۶
- مبحث اول: اصول حاکم بر اسناد تجاری..... ۱۳۶
- گفتار اول: اصل عدم استماع ایرادات..... ۱۴۰
- گفتار دوم: استثنائات اصل عدم توجه ایرادات..... ۱۴۷
- بند اول: ایرادات بین ایادی بلافصل..... ۱۴۸
- بند دوم: ایرادات علیه دارنده با سوءنیت..... ۱۵۲
- بند سوم: ایرادات شکلی نسبت به سند..... ۱۶۴
- بند چهارم: ایرادات مربوط به امضا..... ۱۶۶
- بند پنجم: ایراد عدم اهلیت..... ۱۶۷